

نەنقال ئەو پىرۇسەيە تاهەنووكە بەردەوامە

ئاۋات مەھمەد

April 14, 2005

چەند ئەستەمە ئەناۋ پىكھاتە يەكدا بژىت زۆر كەم ھەست بە پەشىمانى ئەكارە دزىۋەكانى بكات، ئەم پىرۇسە سەختە ئەناۋ پىكھاتەى سىياسى ئەو دەۋلەتەى پىي دەۋتريت عىراقى يەگگرتوو، بەزەقى بەرچاۋ دەكەۋىت، ئىمە وامان دەزانى پاش رووخانى صدام دەزگا سەدامىيەكان، ھەموو دۇسىيە نەئىنيەكان ئاشكرا دەبن، بەلام ئەۋەى روى دا ئەۋە نەبوو ئىمە چاۋەرىي بووين، ئەۋەتا پىرۇسەى ئەنقالىيان كىر بەبەشيك ئەگۆرە بەكۆمە ئەكان و نەيانوئىرا ئەم پىرۇسەيە ۋەك خۇى تەماشا بگەن، ئەبەر كۆمە ئىك ھۆكار ئەۋانە بىرى شۇقىنسىتى لاي زۆرىيەى گروپە ئايىنيەكان، ھەرۋەھا ۋەك ئەۋەى ئەم پىرۇسەيە، ۋەك ئەكەيەك بۇ ئايىن وايە، بەلام ئىرەدا مافى خۇمانە ئەو پىرسىيارەيان بەرەو روو بگەينەۋە، ئەبەر چى كاتى خۇى بەبەرچاۋى زۆرىك ئەو ھىزانەۋە ئايىنيەكەيان ئەكەدار كراۋ فزەيان ئىنەھات؟، ئايا مەسەلەكە ھەمناھەنگى ئەۋان بوو ئەگەل پىرۇسەكەى بەعسدا، يان ئەۋىرائىوو ئەبەرامبەر ئەو ھىزە گەۋرەيەى بەعسدا؟، ھەركامىيان بىت ھىچىيان ئابنە پاساۋ بۇ ئەۋەى ئەمان ئەئىستاشدا بەجۆرىك ئەشەرەۋەۋە باس ئەم كارەساتە بگەن.

پاش پىرۇسەى ئازادى عىراق، ۋاچاۋەرىيۋىن ھەموو ھىزە سىياسىيەكانى سەر گۆرە پانى عىراقى، بەۋپەرى راشكاۋانەۋە، دان بەۋ تاۋانەى دىكتاتورىيەتدا دەئىن، بەتوندترىن شىۋە كارەكە رىسوا بگەن، ئەم كارە ۋەك كاريكى ئاسايى بەشيك بوو ئەو ئەركەى ھىزەكانى پاش سەدام ئەسەرشانىان بوو، بەلام ئەكەمترىن ئاستدا باسى ئىۋەكرا، تەنانت ئەياسا كاتىيەكەى عىراقدا ئەپەراۋىزداۋ ۋەك بەرگەيەكى لائەكى ناۋى ئەنقال ھاتوو، كەئەمە گەۋرەترىن بەئگەيە بۇ ئەۋەى بىرى ئەتەۋەپەرستى لاي ئەم جۆرە ھىزانە ئەۋپەرى بەھىزىدايە، كەتاناستى چاۋپۇش ئەھەلەكانىش بەردەوام دەبىت، ئەبەر ئەۋە ئىمەى ئەنقالكراۋ ئەدەرەۋەى ھەموو تىرادىش و بىركردنەۋە كەتورىيەكانى ئەۋانەۋىن، ئەم جىكاردنەۋەيە ئەبەر ئەۋە ئىمە ۋادەخۋازىن بەئكو ئەۋە بىركردنەۋەى ئەۋانە ئەمە دەخۋازىت، ھەموو ئەمانە وامان ئىدەكەن بىركردنەۋەى ئىمە ئەۋ ئاستەدا بىت چۇن خۇمان ئەشەرەكانى داھاتوو بىپارىزىن، چۇن بتوانىن ئەۋ مافانەى خۇمان بىرومان پىيەتى بەدەستى بەئىنن.

مەسەلەيەكى تر جىگەى قەسە ئىكردن و ئەسەر ۋەستانە، مەسەلەى قىبۇلگىردن يان بىدەنگە ئىكردنى ھەموو ھىزە ئەتەۋەى و ئايىنيە عەرەبىيەكانە سەبارەت بەكردەى ئەنقال، ھەرۋەھا بىدەنگە كۆمە لگاي ئىۋدەۋەئەئىيە سەبارەت بەم كىرەدە تەۋاۋ دىنەيەى بەعس، كەھەر ھەموو دەچىتە خانەى بەرژەۋەندىخۋازانەى ھەموو دىنيا، چاۋپۇشىنە ئەنەتەۋەيەك كەدەكرا ھەموو يان قىر بىكرىن و كەس ئەسەريان ئەيەتە ۋەلام، ئەم كارە بۇخۇى ئەۋپەرى شەرمەزاريە، كەئىمە سەبارەت بەجىهان باسى دەكەين، ئەۋ گۈندە بچۈكەى مائەكەى ئەمدىوو ئاگاي ئەھاۋمانەكەى ترە نىيە، ئايا ئەئىستادا پاش گۆرانى ھاۋكېشەكان ئەۋ ھىزانە بەچ بىيانوۋىيەك دىن باس ئەۋ كارەساتە دەكەن، كەلەكاتى خۇيدا بەبەرچاۋى ھەموۋانەۋە روۋىداۋ كەس ئەيتۋانى فزەى ئىۋەبىت، ئەبەر چى؟؟، ئەنقال ئەمەسەلەيەكى تەۋاۋ شارۋەۋە بوو بەمەسەلەيەكى تەۋاۋ ئاشكراۋ دەرگەۋتوو، ئەنقال ئە پىرۇسەبەكى مەشروەۋە بوو بەتاۋانىك، كەھەموو دىنيا تىيدا بەشدار بوو بەلام تەنھا ئەلى جەسەن مەجىدو دىكتاتورى تىدا دادگايى دەكرىت، پىروو ئەخەزرجى و ۋەففىق سامەرائى و چەندەھا سەركردەى بەشەرەفى ئۆپۇرسىۋىنى ئىستەۋ كۈنە تاۋانبار، ھەرۋەھا ئەخەشەكان ھەموو دارپىزراۋى بىركردنەۋەى جىھانى نوين و بەلام تەنھا ناۋەكەى بۇ شەرەيەت پىدان ئەفكرى كۈنى مېژۋىيەۋە ۋەرگىراۋە، ھەموو ئەمانە ۋاى كىر ئەنقال ئەكاتى خۇيدا پەردەپۇش بىكرىتو بارى سىياسى ئىستا بىخۋازىت بىخىتە بەردەم لىكۈئىنەۋەۋ گىتوگۇ، تابتوانن دەسكەۋتى سىياسى پىۋەرگىن، ئايا ئەمە ھەمان كارى ئانەخلاقى بەعس نىيە، بەرامبەر بەخودى ئەۋ ئەۋ كەسانە دەكرىن، تاكو ئىستا چارەنوۋسىيان ئەناۋ ئىسك و پىروسكى گۆرە بەكۆمە ئەكاندا دۇزرايەۋە؟، ئەم كارە دەتوانىن بەتروپكى دىندەيى بەعسى ئەقە ئەم بدەين،

ھەرۋەھا بەتروپى ئانەخلاقىيەنى ھەموو ئەۋ ھىزانەى ئەمىرۇ كەبەنىازن ئەسايەى بەسىياسىكردنى مەسەلەى ئەنقالەۋە، دەسكەۋتىك بىچىن، كەپۇزگارىك بوو خۇيان بەشيكى راستەۋخۇى پىرۇسەكە بوون، ۋەك ئەۋەى ئىستا ھەندىك كۈنە جەنەرائى سەربازى رىژمى روۋخاۋ بانگەۋازى بۇ دەكەن و خۇيان ئەۋ كارە بەۋە تەبرىيە دەكەن، كەگۋايە ئەۋان ئەركىكى سەربازىان جىيە جىكردوۋەۋ ھىچى تر، ھەرۋەھا ۋەك جۆرىك ئەشەرمەزاريش وايە بۇ ھىزە كوردىيەكان، كەتاكوۋ ھەنوۋكە ئەۋانەى ئەنقال جىماۋون ئەباردۇخىكى نامروۋىي و ئەنزمترىن ئاستى ژياندا

دهژین و تاكو ئیستا له ناو خانووو ساردوسپرکانی ناو نوردوگاگاندا دهژین، كهی پیم وایه بهرنهوی نه و هیزانه بیرلههیج بکه نهوه، پیوسته بیر نهوه بکه نهوه، چون ژیاڼیکی شایسته بو نه و كهسانه دابین بکهن، كهدهولهتی عیراقی له کاتی خویدا همموو کس و کارو سهروهتو و سامانیانی نه نفالکردو له ناو نوردوگا زورملییه کانی خزاندن، دهبووایه هیزه کانی ئیمه به کهم شهریان له سهه نهوه بوایه چون قهره بووی تهواوی نه و خیزاننه بکرایه تهوه، تادوا نه ندازه ژیاڼیان خوشکرایه، لانی کهم وهک وهفایهک بو نهوهی نه مانه سالیانیکی دوورو دریزه له ترۆپکی کاره ساتو نه هامتو نه داریدا دهژین، نه مانه نهک بییهش بوون له سادهترین ناستی ژیاڼ به ئکو بییهش بوون لهوهی بزائن چاره نووسی نازیاڼیان به کوی گه یشتوو، نه مه گه وهرهترین کاره ساته ئیمه ده خاته بهردهم دادگایی کردنی ناخی خویمان، نایا ئیمه نه وهنده پیوستمان به مه سه لهی نه نفالنه تاكو بیکه یه نه کیشه یه کی سیاسی؟، یان نه نفال ته نه نا ناسنامه ی گه ئیکه که له گه گه وهرهترین کاره سات به ره روو بووه ووه که سیک نه هات له سه ری هه لیدات؟، یان ئیمه له بهرنه ووه مه سه لهی نه نفال دهوورژینن تاكو نه واندهی له و پرۆسه یه رزگاریان بووه، له و هه موو نه هامتیه رزگاریان بیته؟، ههروهه ها هه موو هه وئی ئیمه بو نه ووه یه جاریکی ترو له هیج شوینیکی نه م دنیا یه دا پرۆسه یه کی واقیزه ون دووباره نه بیته ووه؟، ئیمه نه نفال وهک کامیان وهره گرین؟، .

نهوهی ناشکرایه پرۆسه نه نفال جگه له وهی تادوانه ندازه قیزه ون بوو، تادوانه ندازه به شداریه کانی هیزه شو قینییه کانی وهک هه ندیک له ده وئه تان تادوانه ندازه، قیزه ون بوو، ناشکرا بوونی نه و به لگه نامانه ی سه بارت به بازرگانی کردن به کچانی نه نفال نه وه، فرۆشتنیان به یانه ی شه وانده میسری، له کاتی کدا نه و کچانه له ته مه ئیکدا دابوون، هیج شتیکیان نه زانیوووه، نه وه کاره سات نییه و لا تیک خوی به لانه کی ره وشنبری بزانیته و نه مه کاردانه وهی بیته به رامبه ر به درنده ترین کاره سات، که به سه ر نه ته وه یه کدا هاتوووه، هه ره هه موو و لا تانی عه ره بی ده لئین نه و نه ته وه یه به شیکه نه م نیشتمان نه نازیه، به لام کاتی که مه سه له که دیته سه ر موعانتی نه م به شه ی نیشتمان نه ی نازیز، هه مووان چاوی لیده پووشن، نه وه تا کیمیبارانی هه له بجه سه ره تای نه و زنجیره کاره ساته بوو، که به سه ر نه م نه ته وه یه دا هات و که سیک له سه ری نه هاته وه لام، تو بلایی ته نه ا نه وان له و کاتانه دا ئیمه یان له بیر بیته، که داوا ی بچو کترین مافی ژیاڼی خویمان ده که یین و بکه وه نه پیلانگیران له درژی نه وهی به و مافه سه ره تاییه نه گه یین، نه مه کاره سات نییه، له کاتی نه نفالدا ئیمه غه ییره نه ته وه و غه ییره دین بین، به لام له ئیستادا هاویه شی ژیاڼی نه وان بین، نایا سه ره تا بیرته سکی شو قینیانه ی نه مانه لیروه ده ست پیناکات، ئیمه ته نه ا وهک شتی که بو نه نجامدانی تاوانه کانیان ته ماشامان بکهن نه ک وهک مرو فکه لی که خاوه نی ئیراده و مافو بوونی خویته ی؟، نه م بیر کردنه وه یه یه واله و لا تیکی وهک میسه ر دکات کچه کا نه مان بو یا نه کانی شه و وهره گریتو وهک کویله یه ک له ویدا به کاریان به یینیت، به لام که مه سه له که دیته سه ر مافی چاره خو نووسی نه ته وه یه ک، جامیعه ی عه ره بی له سه ر به یینیته گو و به و په ری دهنگی به رزه وه هاوار بکات نابو سه ره یه خویی نه ته وه یه ک، که به شیکی دانه براره له ئیمه و ناتوانیت له ئیمه دابیریت،

نه دی حکومتی میسری له و کاره ساته خویناوی و نامرۆبیه دا بو به شیک نه بووین له ئیوه؟ نایا نه مه نه و په ری نایو لۆژیته تی دارماوی به عسو و شو قینییه تی ده سه لاته عه ره بیه کان ده رنا خات، نه وانه بو شه رم نا کهن خاوه نی سه ر کرده یه کی وهک سه دامن، بو به و شیوه یه یه مام نه له گه گه ژیاڼی مرو فکه لی کدا ده کهن، که تادوانه ندازه بیجو ره ته تی به رامبه ر کرا، نایا بیده نگی رژی مه عه ره بیه کان، به لگه نییه بو نه وهی نه مان به و کاره ساته رازین و له هه مان کاتدا پشگری لیده کهن؟، نه مه به لگه نییه بو نه وهی نه م کاره ساته لای نه وان وهک حاله تیکی سه روشتی وهره گراره ووه هیج کاره ساتیک بوونی نییه تاكو قسه ی له سه ر بکه یین، نه مه به ته وا وه تی بیر کردنه وهی هه موو حکومته کانه به تاییه تی حکومتی میسری، مه جگه له وهی نه م حکومته به ته وا وه تی پیشیلی هه موو نه و نه مانا نیوده و نه تیا نه ده کات، که سه بارت به بازرگانی کردنه به کویله وه، نایا نه مه به کویله کردنی مرو ف نییه له رو ژگاری که هه موومان وهک نه ندانی یه ک گوندمان لیها توه، لیروه کاره ساتی بیرته سکی ده ست پییده کات، کاره ساتی نه و شوینه ده ست پییده کات که پیی ده لئین شه قامی گشتی قسه کردن، نه مانه هه ره هه مووی مه سه له یه کی ته وا و نامرۆین و له گه گه نه و به هایانه دا ناگو نجیت که ئیمه بانگه وازی بو ده که یین.

نه نفال وهک پرۆسه یه کی جینوساید و به شیک له و نه قلیه ته میژووییه یه یه له ناو کایه ی بیر کردنه وهی ئیمه دا هه یه، مه سه له یه که تاكو هه نوکه به شیوه یه ک له شیوه کان به رده وامی خوی هه یه، به راده یه ک ده توانین بلین تاكو ئیستا بیر کردنه وهی هه ندیک له هیزه سیاسییه کان نه یان تانویوه نه وه بخره نه ناو بیر کردنه وهی خویانه وه، که چون به رهنگاری نه و حاله ته ببینه وه، نه وه تا به رهنگاری بوونه وهی مه سه له یه نه نفال له نییستادا له بیر کردنه وهی هه ندیک بیر مه ندی عیراقی تییه رنا کات، که نه بووته نه قلی گشتی، نه وه تا ده ستو تا قمه که ی موقتهدا به وه رازی نین کونگری ناشتبوونه وهی کوردی عه ره بی به سه رتیت و به ستنی به کاریکی شه ری له قه نه م نادن، نه م بیر کردنه وه یه به سه بو نه وهی له وه بگه یین نه قلی نه مانه تاكو ئیستا چون ته ماشای نه م بابه ته ده کات، به ج شیوه یه ک نه م مه سه له یه یه کلا یی ده کاته وه، نه وان پیاڼ وانییه هیج لیکره نجانی که

له نیوان نه وان و کورددا رووی دابیت تاکو پیویست به ناشبوونهوه بکات، نهوه به عس بوو نهوه کاره ساته ی نه نجام دا، به لام ناکریت نهوه له بیرخومان به رینهوه، حیزبی به عسی سوشیالیستی فاشی خاوه نی زیاتر له دوو ملیون نه ندام بوو له ناو عیراقتا، سوپایه کی یهک ملیونی و نیوی هه بوو، دنیا یهک چه کداری تر به ناوی جیا جیاوه، هه موو نه مانه به شیککی به فراوانی گه لانی عیراقتیان پیکده هیئا، به شیوه یهک ده توانین بلین نهوه ته نهها به عس نه بوو، توانی نه نفال نه نجام بدات، نهوه بیدهنگی گه لانی عیراق و خودی کورد و هه موو رژیمه عه ره بیه کان بوو، وای کرد نه نفال ببینه نه مری واقع، نه بهر نهوه ناکریت له رۆزگاری نه مرۆدا به بی هیج داوای نیبوورد نییک و قه ره بوو کرد نه وه یه کی هه موو نهوه زیانانی له کورد که وتوووه، وهک برا له گه ل یه کتریدا بژین و هیج کیشه یه کمان پیکه وه نه مینیت، نه میان نهوه مه سه له یه یه، که مه حاله نه نجام بدریت، مه حاله شتیکی نهوه بابته بهینینه دی، نه بهر نهوه ی نیمه تووشی گه وره ترین کاره سات بووین و نه وهش ده ترسین، نه سه ره دهستی رژیمی دا هانتوی عیراق تووشی هه مان کاره سات ببینه وه،

نهوه ی گرنکه لیره دا ناماژی پییده مه به بوونی نهوه هه موو برین و که لینانه ی نیوان نمان نهسته مه به توانین پیکه وه ژیان هه لپژیرین، نهسته مه به توانین به شیوه یه کی بیترس پیکه وه بژین، یان نه هه موو چرکه یه کدا نهوانه ی له کیمیا باران و نه نفال رزگاریان بووه، تووشی شوک نه بن، چون که لیک توانی نهوه تاوانه نه نجام بدات و هه روا زووش توانی له بیر خوی به ریتته وه، نیمه تانه و رۆژی قه ره بووی هه موو ژیا نمان بوو ده کریتته وه، تانه به د نه گه ر بریاری پیکه وه ژیا نیش له گه ل نیوه به دین، بو هه همیشه نهوه کاره ساته بوو هه موو نهوه کانه ی ده گپینه وه، که نه نفال و هه نه بجه مه سه له یهک نیبه به هیج پاساو یک یان له پینا و هیج ده ستکوتیک یان هه ر بیانوو یه کدا بیت له برمان بچیتته وه، نه رکی مرؤییمان پیمان ده لیت،

پیویسته مه رگه ساته کانی وهک نه نفال و هه نه بجه نهوه به نهوه بوو یه کتری ده گپینه وه، تا هه همیشه له یادمان بیت و جاریکی تر نهوه کاره ساته دووباره نه بیتته وه، تانه وه کان بزانی نهوه نیمه بووین نهوه کاره ساته مان به سه ردا هات و نهوه هه موو دنیا بوو له ناست نهوه کاره ساته ماندا بییده نگ بوون. هه ره ها ده بیت نهوه فییری نهوه کانه مان بکه یین، نه نفال له بیر نه کهن.